

Gmina Sokołów Podlaski

Gmina Sokołów Podlaski położona jest we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie sokołowskim, w odległości 100 km od Warszawy i 30 km od rzeki Bug.

Teren gminy wchodzi w skład czystego ekologicznie obszaru "Zielonych Płuc Polski". Od zachodu gmina graniczy z gminami Liw, Miedzna oraz miastem Węgrów, na północy z gminą Kosów Lacki, od wschodu z gminą Sabnie i Repki oraz południa z gminą Bielany. Zajmują powierzchnię 137 km i liczy 6438 mieszkańców. W jej skład wchodzi 36 sołectw.

Gmina Sokołów Podlaski jest gminą typowo rolniczą. Posiada dogodne połączenie komunikacyjne z Warszawą, Siedlcami i Drohiczyinem.

W 1996r. Gmina Sokołów Podlaski nawiązała współpracę z Gminą Gartow w Niemczech, dlatego też obie Gminy zawarły między sobą umowę partnerską, stosowany dokument podpisano 18 września 1999r.

Gmina nawiązała również współpracę z Miastem Nowojaworiwsk na Ukrainie i podpisała do 20 czerwca 2011r. umowę partnerską. Wójt Gminy Sokołów Podlaski 29 lipca 2013 roku podpisał umowę na wdrożenie

projektu pn. "Poprawa stanu środowiska naturalnego na pograniczu polsko-ukraińskim poprzez wykonanie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej w gminie Sokołów Podlaski oraz w Mieście Nowojaworiwsk". Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa w ramach programu Współpracy Transgranicznej Polska - Białoruś - Ukraina 2007-2013.

Na terenie Gminy funkcjonują 3 Zespoły Oświatowe w skład których wchodzi sześć latnie szkoły podstawowe i przedszkola oraz Publiczne Gimnazjum w Grochowie i Skibniewie. Działają również dwie Niepubliczne Szkoły Podstawowe - prowadzone przez Stowarzyszenia.

Działalność prowadzi Gmina Biblioteka Publiczna w Czerwoncu z Filiami w Nowej Wsi, Przywózkach i Skibniewie. Prężnie działa osiem jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym dwie OSP Justynów i OSP Nowa Wieś są włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Teren gminy odwadniany jest przez następujące rzeki: Cetynia, Czerwonka, Miedzanka i Buczynka. Cetynia jest lewobrzeżnym dopływem Bugu i przepływa przez centralną część gminy. Buczynka jest również lewobrzeżnym dopływem Bugu. Jej źródła znajdują się w północnej części uroczyska Przeździatka. Na krótkim odcinku rzeka ta jest granicą gminy Sokołów Podlaski. Czerwonka jest prawobrzeżnym dopływem Liwca. Miedzianka jest także prawobrzeżnym dopływem Liwca. Na terenie gminy Sokołów Podlaski nie występują większe naturalne zbiorniki wód stojących. Nielicznie występują śródbagiennie "oczka wodne" o zmiennym poziomie lustra wody zależnym od pory roku i ilości opadów atmosferycznych oraz wypełnione wodą (głównie po roztopach i obfitych deszczach) dla zagłębień bezdopływowych, stanowiących pozostałości po istniejących niegdyś jeziorach polodowcowych. Antropogenicznymi zbiornikami wód stojących są nieliczne torfianki, zbiorniki powstałe w miejscach eksploatacji kruszywa mineralnego, zbiorniki przeciwpożarowe oraz rowy melioracyjne. Większe "oczka wodne" występują we wsiach: Pogorzela, Zabków Kolonia i Węże.

Pomnik poświęcony Ks. Brzósce -Krasnodęby-Sypytki

Na terenie Gminy znajdują się miejsca pamiętające "kamienne ślady" powstańczej drogi ks. Stanisława Brzóska oraz Władysława Rawicza. Latem 1987r. we wsi Krasnodęby-Sypytki wzniesiono pomnik poświęcony ks. Brzósce. Na nim umieszczono napis: "Gdy pamięć ludzka ginie, dalej mówią kamienie. Tu ukrywał się i został aresztowany gen. ks. Stanisław Brzóska ostatni komendant Powstania 1863 r. na Podlasiu oraz jego adiutant Franciszek Wilczyński. Wielka chwała bohaterom".

Pomnik Władysława Rawicza - Grochów

We wsi obok Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka znajduje się pomnik poświęcony Władysławowi Rawiczowi - Naczelnikowi Cywilnemu Województwa Podlaskiego w powstaniu styczniowym, a jednocześnie właścicielowi Grochowa. Ten wielki społecznik i patriota jako jeden z pierwszych na Podlasiu przeprowadził u siebie oczyszczanie włościan. Cieszył się dużym szacunkiem i zaufaniem okolicznych mieszkańców. W czasie powstania rozwinął energiczną działalność na powierzonym mu stanowisku. Aresztowany w dniu 27 września 1863 r. został skazany na śmierć. Wyrok wykonano w Siedlcach. Mieszkańcy Grochowa w roku 1984 wzniesli pomnik upamiętniający Rawicza.

Kościół Św. Jana Chrzciciela - Czerwonka

*Kościół Parafialny w Czerwonce pw. św. Jana Chrzciciela, wzniesiony w 1829 r. lub 1834 r., spalony w 1950 r. Obecny murowany kościół wybudowano w latach 1952-1958 z ciekawą neogotycką formą według projektu Stanisława Marzyńskiego. Obok kościoła znajduje się cmentarz parafialny, założony w II połowie XIX w., a najstarszy nagrobek pochodzi z 1881 r.

Rejon Czerwonki może poszczycić się faktem, że właśnie tu, gdy chodzi o były powiat sokołowski, najwcześniej rozpoczął się ruch organizacyjny młodzieży wiejskiej. Ta młodzież, w historycznym dniu 11 listopada 1918 r. na czele ze swoim komendantem Henrykiem Jankowskim wzięła czynny udział w rozbrajaniu Niemców w Sokołowie. Z inicjatywy Koła Młodzieży w Justynowie powstał piękny projekt usypania kopca w Czerwonce, jako centralnej wsi gminnej, na cześć poległych żołnierzy w 1920 r. Tak oto 14 sierpnia 1923 r. usypano i uformowano kopiec, na szczycie umieszczono kamień z napisem „CZEŚĆ ŻOŁNIERZOM POLEGŁYM W 1920 R.”

W dniu 11 listopada 2005 roku odsłonięto tablicę poświęconą Żołnierzom Armii Krajowej Placówki „GAWRON” obejmującej Gminy Grochów i Kudelczyn, którzy w liczbie 140 osób stawili się na zbiórce w Czerwonce, aby wziąć udział w walce z okupantem niemieckim po ogłoszeniu 26 lipca 1944 r. akcji „BURZA”.

Obiekty zabytkowe na terenie gminy reprezentowane są przez budownictwo sakralne, zespoły dworsko-parkowe oraz w największym stopniu przez wiejskie budownictwo drewniane, którego przykłady znajdują się na terenie całej gminy. Do najciekawszych obiektów zabytkowych można zaliczyć:

Zespół dworsko-parkowy w Bachorzy

*Zespół dworsko-parkowy w Bachorzy, założony w XVII w., a około 1850 r. został gruntownie przebudowany. Folwark Bachorza wchodził w skład majątku Repki, będącego jednym z większych majątków w tym regionie Podlasia.

Kościół Parafialny pw. św. Wojciecha w Skibniewie-Podawcach.

Pierwszy kościół powstał w roku 1477, kolejny o konstrukcji zrębowej wzniesiony został w roku 1743, przebudowany w 1788. Ołtarz główny i ołtarze boczne są w stylu barokowym. W dzwonnicy murowanej z II połowy XIX w. znajduje się dzwonek odlany w Gdańsku w 1717 r.